

ECHO

www.kscm-brno.cz

Ročník 22 * Číslo 1 * 10. ledna 2013 * Cena 10 Kč

Zasedal Ústřední výbor KSČM

CÍLEM JE LEVICOVÝ PREZIDENT

KSČM doporučuje pro první kolo volby prezidenta republiky podporu kandidátů do středu nalevo s tím, že o ni požádali Jiří Dienstbier a Miloš Zeman. Tak většinou hlasů rozhodl 8. prosince 2012 ÚV KSČM. Předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip řekl, že ve chvíli, kdy KSČM nemá vlastního kandidáta, dáváme pouze doporučení, protože považujeme naše voliče za dostatečně inteligentní, aby se uměli rozhodnout. Oba kandidáti výrazně shodně hovořili v sociální oblasti, částečně rozdílně v zahraniční oblasti. KSČM má zájem, aby se do 2. kola dostal alespoň jeden levicový kandidát a další doporučení dá případně před druhým kolem prezidentských voleb.

Předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip zdůraznil, že všechny, kteří byli zvoleni v krajích, čeká velmi náročná práce a chtěl by, aby prokázali svoji profesionalitu, svoji politickou odolnost při tlacích na ně, které jsou a aby jejich přístup byl vždy lidský, aby zůstali čestní, vykonávali funkce ve prospěch všeho lidu, nenechali se nalákat do pastí, kterých bude mnoho. Vzal na sebe odpovědnost za neúčast na jednání Ústavního soudu a bude zaveden systém větší kontroly nad distribucí dokumentů. Ale jednání Ústavního soudu se podařilo zveřejnit.

ÚV KSČM v prohlášení k současné situaci konstatoval, že Nečasova vláda se dostala do hluboké personální a programové krize, z níž není schopna najít reálné východisko. Řešením je okamžitá demise vlády a vypsaní předčasných voleb, z nichž vzejde legitimní vláda s pevným mandátem od voličů, jak si přeje většina našich občanů.

Karel JANIŠ

STANOVISKO

Městský výbor KSČM v pondělí 7. ledna 2013 na svém zasedání přijal toto stanovisko k volbě prezidenta České republiky:

- vyzývá členy a sympatizanty KSČM, aby se zúčastnili historicky první přímé volby prezidenta republiky ve dnech 11. a 12. ledna;
- doporučuje svým členům a sympatizantům strany, aby v 1. kole hlasovali pro levicového kandidáta pana Jiřího DIENSTBIERA;
- žádá základní organizace strany, aby v okruhu své působnosti maximálně využily svého vlivu pro mobilizaci levicových občanů k účasti na volbě prezidenta;
- žádá ZO KSČM, aby organizačně u okrskových volebních komisí zajistili možnost volby těm starším a nemocným spoluobčanům, kteří o volbu do přenosné hlasovací schránky projeví zájem.

Ing. Ladislav BÝČEK, předseda

Zimní krajina

(PF 2013)

Na bílých pláních
jiskří v jinovatce
utajené
stříbrné dvory.

Osamělá, opuštěná
běží stopa
do lesů,
les –
ten je
bez hlesu.

Vše má svůj čas,
i čekání
na bílých pláních
teď srdce zavátá
zahřejte
ve svých dlaních.

Marie Veselá

Do roku 2013 s jistotami a přáními

Rok 2012 skončil. Svět nepřestal podle mayské předpovědi 21. prosince existovat. Václav Klaus pronesl svůj poslední novoroční projev v první den roku 2013. Vláda Petra Nečase ustála svou existenci a budou, byť s velkými potížemi prosazovatelné, platit opatření „rozpočtové odpovědnosti“ směrem k většině obyvatel a málo nebo vůbec se nedotýkající těch „nahore“. Většina obyvatel bude ještě obtížnější než loni vycházet se mzdou, platem či důchodem, aby pokryla stále se zvyšující náklady na základní potřeby života – potraviny, vodu, elektřinu, plyn, léky, služby všeho druhu. Ti „nahore“ mají jiné starosti, jak získat pro sebe, svou rodinu, známé a další, co nejvíc finančních prostředků a dalších pro ně potřebných věcí. Nemají představu, jak žijí rodiny s malými dětmi, samoživitelky, důchodci, nezaměstnaní. A ani je život těchto skupin obyvatel nezajímá, jak se několikrát loni vyjadřovali. Naposled u příležitosti protivládních demonstrací 17. listopadu 2012, kdy se například ministr financí vyjádřil v duchu hesla „Republiku rozvracet nedovolíme!“ Arogance moci se ukázala v plném světle a Ladislav Mňačko, kdyby byl ještě mezi námi, by připojil další kapitolu ke své knize „Jak chutná moc“.

A naše mediokraty bude i nadále ocházet strašidlo komunismu. Vyplášil je výsledek krajských voleb. Protesty studentů proti radním za KSČM přizívanou veřejnoprávní televizi prokazují úroveň středoškolské výuky k občanství. Proti nezaměstnanosti, možná i u některých rodičů, známých, přátel, neprotestují! Tolik naše jistoty!

A přání? Především mnoho zdraví a schopností překonávat i nadále „vymoženosti“, které nám přinášejí opatření Nečasovy vlády. A, řečeno slovy Bohumíra Šmerala před 91 lety, „ať žádná oběť a utrpení ... žádné zklamání v jednotlivcích i případně velkých skupinách neotřese naší vírou v ideu, kterou jsme uznali za správnou ... abychom při tom všem zůstali dobrými lidmi ... budeme-li sami sobě tvořit společnost dobrých lidí, budeme vnitřně šťastni, i kdyby na nás dopadaly kruté rány a kdyby celý ostatní svět s potupou se na nás díval jako na zrádce a vyvrhele lidstva ...“

Karel JANIŠ

ROZPOČET RADĚJI PROJÍ, NEŽ PROINVESTUJÍ

Problém rozpočtu města Brna na rok 2013 je v tom, že zásadně neřeší vyváženost provozních a kapitálových výdajů. Provoz fixuje v dosavadních cenách a nákladech, zatímco na kapitálové investice do budoucího rozvoje ponechává pouze to, co zbylo. Z hlediska rozvoje města je to chybný postup.

Na tiskové konferenci KSČM to uvedl předseda komunistického klubu zastupitelů Brna **Pavel Březa**. Podle něj vedení města by mělo hledat všestranný způsob rozvoje města, nikoliv rozpočet tzv. pouze projít. Rozumnější řešení nemusí být ani tak v počtu úředníků, jako ve variantních způsobech, jak jejich práci racionalizovat.

Způsob předložení návrhu rozpočtu města na příští rok má navíc vadu v tom, že zastupitelé, zejména opoziční, si oprávněně nařikají (častokrát např. z klubu TOP 09), že nemají soustavný přístup k procesu jeho sestavování. Bohužel rozpočet se nepřipravuje na základě finanční filozofie hospodaření města Brna, nýbrž na základě licitací, předpokladů a požadav-

ků odborů magistrátu bez základní myšlenky a řádu. To také vede spíše k tomu, že tzv. veřejné projednávání rozpočtu se děje takřka bez zájmu občanů. Primátor pak přednáší svoje sentence do prázdného auditoria.

Paradoxní na tom je, že požadavek, aby jednotlivé etapy tvorby návrhu rozpočtu byly napříště předkládány k projednání v zastupitelstvu, neprošel zásluhou koalice ČSSD a ODS. Samospráva naráží až na souhrnný dokument, aby jej schválila, místo toho, aby se mohla předem vyjádřit s podněty k řadě diskutovaných věcí. Návrh na zlepšení stavu negovali tam, že sedmadvacet zastupitelů se k němu zdrželo hlasování.

»Velmi nevhodným způsobem vstupují do brněnského rozpočtu investice. Investiční procesy jsou nastaveny velmi rafinovaně tak, že se v nich 'babrá' rada města Brna, zatímco zastupitelé dostávají všechny dokumenty v balíku, se kterým se velmi těžko mohou vypořádat, protože jednotlivá investice není konkrétně řádně projednána.« posteskl si nad dosavadní špatnou praxí šéf komunistických zastupitelů Březa. (vž)

NOVÝ ÚZEMNÍ PLÁN BRNA JE V NEDOHLEDNU

Nový strategický dokument – schvalování nového územního plánu města Brna k jeho rozvoji v příštích desetiletích, je v nedohlednu.

»Rozhodnutí soudu se zastavují veškeré práce na jeho přípravě. Vzetím dosavadních pracovních dokumentů na vědomí je samospráva zveřejnila k využití i občanům. Lidé nyní mohou do dokumentů nahlížet a ptát se jednotlivých zastupitelů jak chtějí řešit jejich konkrétní problém či požadavek na to, co má v místě být. A pak to zúročit zastupitelům a kandidátům ve volebním roce 2014. Sestavování brněnského územního plánu je proto velmi demokratické,« řekl zastupitel města Brna **Daniel Borecký** (KSČM).

Nejvyšší správní soud Zásady územního plánu Jihomoravského kraje zrušil. K vůli neexistenci nadřízeného dokumentu samospráva Brna pozastavila proces přípravy nového územního plánu města i proces pořizování změn v ještě dosluhujícím a nevyhovujícím územní plánu. Zpracovatel řeší, jak se má s jeho přípravou vypořádat. Zpracovatelem vypracovaný dokument by mělo schvalovat zastupitelstvo. To ale k tomu není oprávněné z hlediska zrušení zásad územního rozvoje kraje – informoval předseda klubu brněnských městských zastupitelů za KSČM **Pavel Březa**.

»Vedení Brna nemá jasno, jak má jeho rozvoj do příštích desetiletí vypadat. Tápání a nekonceptnost se projevuje např. v chaotické přípravě linek městské hromadné dopravy k obsluze nově vznikajících sídlišť na okrajích Brna, jako jsou Kamechy nebo nově plánovaného velkého sídliště mezi

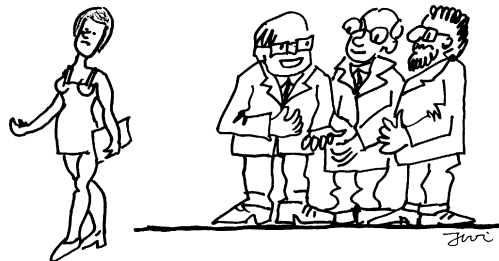
městskými částmi Líšeň, Slatina a Podolím. Zavedením jen úsporné MHD v sídlišti radní v rozporu s vlastními proklamacemi podporují individuální automobilovou dopravu,« vysvětlil Borecký. Doplnil, že nový územní plán Brna musí jasně stanovit kudy povede vysokokapacitní MHD a kolik jakých linek nejméně musí obsahovat, aby vedení města nepodpořilo rozmach individuální místo hromadné dopravy.

»Avšak k tomu musejí konečně vzniknout dosud stále jen proklamovaná velká přestupní parkoviště aut tzv. 'přespolních' u uzlů MHD na

okrajích Brna. A parkovací lístek musí platit jako jízdenka MHD,« požadoval komunistický zastupitel Borecký.

(vž)

SASA VONDRA ODŠTOUPIL Z FUNKCE MINISTRA OBRANY PROTO, ŽE CÍTL, ŽE ZTRATIL PODPORU VOLIČŮ. LOGICKÉ JE, ŽE MÍSTO NĚHO NASTOUPILA KATEŘINA PEÁKE. TA NEMŮŽE ZTRATIT DŮVĚRU VOLIČŮ, PROTOŽE JI NIKDY NEMĚLA!

Brno schází jednotná vize bytové politiky

Brněnské zastupitelstvo opět aktualizovalo seznam bytových domů, které chce prodat a které si hodlá ponechat po dobu 15 let.

Z občanských požadavků došlých na radnici radní polovinu z nich doporučili zastupitelům schválit a ostatní žádosti lidí zamítli. »Kde bylo jejich nevyhovění v rozporu se žádostmi konkrétních nájemníků i se stanovisky městských částí, byl zásah radních vůči občanům netaktní,« uvedl na tiskové konferenci předseda klubu brněnských zastupitelů za KSČM **Pavel Březa**. Přestože jde o jednotlivosti, zbytečně vyvolali občanskou averzi.

»Brno by mělo přijmout nový koncept toho, jakým způsobem chce nakládat se svým bytovým fondem. Seznam bytů k prodeji se postupně vyčerpá, bude končit, proto je nutné říct, co bude dál – co a jakým způsobem si město ponechá a co ještě prodá. Reagovat by mělo i na problém proč vlastní chtějí lidé obecní nájemní byty kupovat! Kupují je proto, že mají naprostou nejistotu ve stanovení výše nájemného. Zákon, který hovoří o jednostranném navýšení nájemného, platí jen do konce letošního roku. Od r. 2013 platí režim dohod, na čem se majitel s nájemníkem dohodne nebo nedohodne. Dohody, které budou existovat, se dělají i z úrovně městských částí tak, že zdaleka netvoří jednotnou bytovou politiku města Brna. Lidé nemají záruku toho, jakým způsobem se bude v této záležitosti do budoucna nejen v Brně postupovat,« uvedl komunistický zastupitel Březa.

(vž)

Jihomoravské školství podpoří výuku řemesel

Nad budoucností 192 příspěvkových organizací ve školství Jihomoravského kraje se zamyslel krajský školský rada Jiří Janda (ČSSD):

Příští rok musí vystačit s 850,5 milionu Kč (v dřívějších letech s 1,4 miliardy Kč). Z toho 80 procent sumy je na běžný provoz 73 SŠ, jedné VOŠ, 39 speciálních škol, 40 ZUŠ, jedné jazykové školy, 29 domovů mládeže, devíti dětských domovů, pěti pedagogicko-psychologických poraděn a tří středisek služeb školám. Zbytek tvoří příspěvek národnostním menšinám, prevenci kriminality, tělovýchově a sportu, soutěžím České ručičky apod. Rekonstrukce starých školských objektů se zaměří na investice do budoucích provozních úspor zateplováním a výměnou oken. Kraj na to čerpá dotace EU nejlépe v ČR. Až má problém sehnat dostatek peněz pro přidání podílů do těchto investic z vlastního rozpočtu.

Nedávno se sloučilo 30 škol a učilišť do 15 institucí. Do dvou tří let nastane sestěhování škol z vícero budov do jedné, protože SŠ a učilišť budou žáci ubývat až do roku 2017. Pak nastane dlouholetá stagnace se stálým neobsazením 3000 míst dnešní kapacity středního školství kraje. Gymnázia kraj rozdělí na páteřní a ostatní. Do pěti až sedmi let změní výukové

obory učilišť na specializované s podporou oborů elektro, strojní a stavební, jejichž absolventi na pracovním trhu výrazně chybí. *»Dřívější počítačová informatika už není ve školství jednička. Mezi lidmi potřebujeme výrazně podpořit výuku řemesel s tím, že není ostuda pracovat rukama. Je alarmující a neudržitelné, že 78 procent absolventů SŠ odchází na vysoké školy. Řemesla nemají lidi. Proto podpoříme obory elektro, strojní a stavební,«* řekl Janda.

Komunistický předseda výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Jihomoravského kraje Ivo Pojezný k tomu poznamenal: *»Programové dokumenty KSČM v Jihomoravském kraji mají stejné priority, proto podpora našich zastupitelů pro takovou formu optimalizace je více než pravděpodobná. Řemeslná zručnost se pomalu vytrácí z běžného života, což vidíme všude okolo sebe. Problematická je v současné době možnost praktického vyučování, kterou dříve zajišťovaly jednotlivé podniky, pro které se studenti učili. Není samozřejmě možné bránit absolventům studium na vysokých školách, ale je nutné zachovat kvalitativní hledisko úrovně jednotlivých škol,«* řekl Pojezný.

(vž)

Náměstek primátora odmítá tradiční název náměstí

Do rozporu se svými opakovanými prohlášeními o tom, že pojmenování nově vzniklých náměstí a ulic v Brně je v pravomoci zastupitelstva města se dostal při jednání samosprávy jihomoravské metropole první náměstek brněnského primátora Robert Kotzian (ODS).

Předseda zastupitelského klubu brněnských komunistů **Pavel Březa** na tiskové konferenci informoval, že Rada města Brna si vymyslela, že název Horní náměstí v Městské části Brno-Bystrc nepovolí, neuzná či neschválí. To s odůvodněním, že kdyby chtěl někdo název Horní náměstí použít jinde v Brně, nastala by dezorientace. *»Je to nesmysl, protože opakování stejného názvu k pojmenování lokality ve stejném městě či obci není přípustné! Pokud by se ujal tento název v Bystrci, nezbyl by pro zájemce v jiných městských částech,«* divil se

předseda klubu samosprávy za KSČM.

Podle něj také druhý nesmysl akceleroval na jednání brněnského zastupitelstva rovněž náměstek primátora Kotzian názorem – proč by se zastupitelé neměli rozhodovat svéprávně samostatně místo toho, aby se řídili schválenými dokumenty města, např. odboru územního plánování magistrátu. Požadovaný název Horní náměstí je v tomto dokumentu na požadovaném místě zakotven již mnoho let od dob, kdy se začalo budovat sídliště Bystrc II. Název se za více než generaci natolik vžil, že je spojen s řadou následných dokumentů, investičních aktivit a projektů. *»Nevidím žádný důvod k tomu, aby náměstí, které ještě v terénu nestojí, ale jeho objekty se chystají, se starým místním označením nadále už neexistovalo. Zde se hájí právo zastupitelstva (postupovat jinak, než má v plánovacích dokumentech), které*

naprosto není v souladu se zdravým rozumem. Místní názvy mají svoji zažitost. A násilně bojovat s tím, co je v místě obvyklé, je naprosto absurdní,« uvedl zastupitel Březa.

(vž)

Telefonní budky mizí

Jen těžko najdete telefonní automat v Brně, kdo si nutně potřebuje zavolat. Naprostá většina lidí má v současné době mobilní telefon a z telefonních „budek“ volá stále méně lidí. Proto jejich provozující společnost Telefónica ruší jeden automat za druhým ... pro jejich neziskovost. Na začátku roku 2011 jich v Brně bylo 516, nyní je jich 414. Od začátku roku 2012 jich zmizelo 70 a tento trend bude pokračovat. Nicméně se zdá, že „budky“ z ulic zcela nezmezí, mají nenahraditelnou úlohu možnosti tísňového volání.

kj

Jakou MHD vlastně vedení Brna chce mít?

Radní města Brna nemají jasnou jednotnou představu, jakou hromadnou dopravu chtějí ve městě v příštích desetiletích mít. Dopravní podnik vyčerpá z příkazu šéfů města v minulých letech vnitřní rezervy. Požádal tedy zastupitelstvo o navýšení dotace na MHD pro r. 2013 o půl milionu Kč. Nedostal nic. Proto vyhlásil, že od 1. ledna linky a spoje prořídí o víceru okrajových sídlišť získá při cestě prostředky MHD do centra přestupy. Ty byly dosud trvalá nechtěná „vymoženost“ pouze patnáctitisícového sídliště Brno-Vinohrady.

»Návrh na dodatek dotační smlouvy města vůči DP nebo naopak na redukci spojů narazil na odpor a nepochopení občanů. Při jednání zastupitelstva se to promítlo v rozsáhlé diskusi. Vedení města vsadilo na technologické zpracování, aniž s jeho obsahem veřejnost jasně seznámilo a lidi připravilo na opatření, které z toho vyplynou. Dopravní podnik nemá k dispozici opatření, jak reagovat na případné disproporce, které

bude teprve zjišťovat,« uvedl na tiskové konferenci předseda brněnského zastupitelského klubu KSČM **Pavel Březa**.

Rovněž komunistický zastupitel Brna **Daniel Borecký** doplnil, že *»vedení města nemá jasno, jak dlouhodobě řídit potřeby městské dopravy. I požadovaných 50 milionů Kč by se v rozpočtu pro rok 2013 našlo, kdyby bylo jasné, co vlastně s MHD sleduje? Promítlo se to do zavedení změn linek a tras vozidel MHD. Radním chybí jednoznačná představa co dál.«*

»Zřejmě už neplatí idea Zastupitelstva města Brna zachovat ve městě nejhustější, druhově nejpestřejší a nejvytíženější MHD v ČR, a to i z hlediska potřeb jednotlivých sociálních skupin cestujících. Např. dopravní napojení Ústavu nevidomých v Chrlčích na městské centrum. Jakési oči nevidomých – vodící psi jsou vycvičeni na určitou trasu. Převychovat vodící psy na trasu jinou bude těžké,« uvedl Borecký.

(vž)

V UTRPENÍ A BOJI

To je název publikace, kterou letos vydalo Moravské zemské muzeum v Brně. Její obsah je dán podtitulem **Brněnští Židé v osudových momentech XX. století.**

Nejprve jsou připomenuty osobnosti židovského původu z Brna z období budování „moravského Manchesteru“: rodiny Löw-Beerd, Gomperzů, bratři Popperové, Filip Porges, zakladatel Královopolské strojírny, lékaři Ferdinand von Hebra a Alois L. Jeiteles, historik Berthold Bretholz, dlouholetý ředitel Moravského zemského archivu, moravský zemský rabín Baruch Jacob Placzek. Z doby 1. republiky jsou představeni továrník, sběratel a mecenáš Arnold Skutetzky (1850-1936), zakladatel prvního kina v českých zemích Dominik Morgenstern (1875-1942), místopředseda Brněnské měšťanské sřelecké společnosti Edmund Rosenberg (1874-1944), hudební skladatelé Erich Wolfgang Korngold (1897-1957) a Pavel Haas (1899-1944), herci Hugo Haas (1901-1968), Walter Taub (1907-1982), Franz Friedrich Grünbaum (1880-1941), spisovatel Ernst Weiss (1882-1940), malíři Ludwig Blum (1891-1974), Anna Ticho (1894-1980), Otto Ungar (1901-1945), Bruno Beran (1888-1979), architekti Ernst Wiesner (1890-1971), Otto Eisler (1893-1968), Heinrich Blum (1894-1942), politici Adolf Stránský (1855-1931), též zakladatel Lidových novin, Ludwig Czech (1870-1942), vědci MUDr. Richard Werner (1875-1945), Georg Placzek (1905-1955), vrchní zemský rabín Richard Feder (1875-1970). Většina těchto jmen a příjmení je veřejnosti buď málo nebo vůbec neznámá.

Obsáhlá kapitola je věnována českému antisemitismu, který prošel několika obdobími od 18. století po 1. světovou válku, a českému fašistickému hnutí od 20. let 20. století. V Brně žilo za 1. republiky na 12 000 obyvatel židov-

ského vyznání a Brno bylo po Praze v tomto počtu. Po nástupu Hitlera k moci v roce 1933 a od roku 1938 z Rakouska k nám emigrovalo na 20 000 uprchlíků, po Mnichovu dalších téměř 19 000 Židů. Po 15. březnu 1939 postupně byli Židé zbaveni majetku. Následoval zákaz zaměstnání lékařů, advokátů, ve veřejných službách, vstupu do všech parků, vycházení z místa bydliště po 20. hodině. A od 1. září 1941 museli Židé povinně nosit šesticípou žlutou hvězdu na šatech. V červenci 1939 vybudoval Adolf Eichmann v Praze Ústřednu pro židovské vystěhovalce. Její pobočka byla na jaře 1941 zřízena i v Brně. V bývalé posádkové pevnosti monarchie Terežin bylo zřízeno židovské ghetto a první transport Židů sem přijel 24. listopadu 1941. Od poloviny listopadu 1941 bylo v budově bývalé městské odborné školy pro ženská povolání na Merhautově ulici č. 37 shromaždiště osob vybraných do transportu. Prošlo jím 9 397 Židů, vrátilo se jich jen 1 033. V přehledu transportů z Brna je uveden první vypravený 16. listopadu 1941 v počtu 1 000 osob do běloruského Minska a 12 transportů do Terežína. Po 5. květnu 1945 zůstalo v Protektorátu 2 803 Židů.

Mapa ghatt, koncentračních a vhlazovacích táborů v Evropě za 2. světové války předchází místům úmrtí Židů: Minsk, Riga, Izbica, Piaski, Rejowiec, Lublin, Varšava, Zamość, Sobibor-Ossowa, Trawniki, Malý Trostinec, Baranoviči, Raasika, Treblinka, Osvětim, Majdanek, Belžec, Chelmno. Některé transporty Židů z Terežína směřovaly na uvedená místa, zejména do Osvětimi, odkud již většinou nebylo návratu.

Čekání na transport pod dozorem německých policistů.

Předseda Židovské obce Brno Ing. Pavel FRIED
Foto Tibor Dávid

V kapitole **Brněnští Židé proti nacismu na frontách 2. světové války** jsou medailony těch, jimž se podařilo dostat se za hranice. Obléhání přístavu Dunckerque se zúčastnili Jiří Oberländer a Evžen Rous, bratři Golflamové, Robert Reich a Arnošt Steiner bojovali od Sokolova přes Duklu. Brněnských Židů – bojovníků na frontách bylo víc, ale jejich přesné počty nejsou sumarizovány.

Kapitola **Poslední nástupišť: Brněnské transporty Židů v letech 1941-1945** charakterizuje židovskou náboženskou obec v Brně, přípravu a průběh transportů a deportační vlny z Brna od 16. listopadu 1941 do 1. července 1943 v počtu 12. K nejčastějším adresám v transportních seznamech patří ulice: Antonína Slavíka, Bratislavská, Cejl, Dornych, Hilleho, Hvězdová, Jeřábkova, Koliště, Křenová, Kudelova, Lidická, náměstí 28. října, Orlí, Ponávka, Příční, Staňkova, Starobrněnská, Střední, Špitálka, Štefaníkova, Vlhká, Vrchlického sad, tř. kpt. Jaroše. Některé transporty z Brna byly sestaveny částečně ze Židů z okolí Brna.

Závěr publikace je věnován osudům moravských židovských dětí v Terežině a v Osvětimi, vzpomínce Leo Herzoga, který přežil útrapy v běloruském ghettu v Minsku a vyjádření obdivu a poděkování siru Nicholasi Wintonovi, který odvezl několik set židovských dětí do britského bezpečí a zachránil je před likvidací v Osvětimi.

Text publikace V utrpení a boji je doprovázen mnoha fotografiemi a odstraňuje bílá místa v poznání osudů brněnských Židů ve 20. století. Autorům se podařilo shromáždit a zpracovat potřebné podklady a uveřejnit je.

Jde o výjimečnou publikaci a poděkování a uznání patří všem, kteří se na zpracování a vydání publikace podíleli.

Karel JANÍŠ

POUČME SE Z MINULOSTI

Jan KOUBA

Na diskusním čtvrtku k tématu 17. listopadu 1989 mimo jiné zazněla z řad účastníků i otázka Dullesova plánu. Sice známe jeho obsah, ale snad neuškodí si některé pasáže znovu ozřejmit.

V úvodu jsou vytyčeny úkoly, které naplněním by vedly ke konečnému cíli, tj. k porážce socialistického společenství.

Dulles v tomto plánu uvádí, že jednotlivé body celkového plánu budou uváděny v život nepozorovaně tak, aby postupně docházelo k erozi socialistického systému. Na otázku, jak to provést, sám odpovídá: „*Najdeme stejně smýšlející osoby přímo v Sovětském svazu*“. A našli? Čtenář si jistě odpoví sám.

To je minulost – ale i dnešek ukazuje, jak se jeho plán daří naplňovat. Píše se v něm: „*Chaos a nepořádek vytvoříme v řízení státu. Neviditelně, aktivně a trvale budeme podporovat nepoctivost úředníků, korupci a všechno, co vede ke svévolnosti... byrokracie, nesvědomitá práce budou vydávány za ctnost. Čestnost a poctivost budou na posměch a nikomu a nikomu nepotřebné, budou patřit minulosti*“. – Když si čtenář obsah těchto rádků promítne do současnosti, znovu si dokáže odpovědět, proč se tak u nás děje.

Ještě další kousek pasáže toho plánu: „*Hlavním cílem bude mládež. Začneme ji rozkládat, mravně kazit a zbavovat cti. Z mládeže vychováme cyniky, vulgární lidi, hlupáky, neotesance, kosmopolity*“. – Nejeví se chování některých mladých lidí jako výsledek této teze?

Ani na kulturu se nezapomíná. Píše se také v plánu: „*Z literatury a umění postupně vytrhneme její sociální podstatu... malířům vezmeme touhu zabývat se zobrazováním probíhajícím v hlubinách národních mas. Literatura, divadlo, kino budou zobrazovat a oslovovat nejnižší lidské pudy a vášně... všemožně budeme*

podporovat a vyzdvihovat tzv. umělce, zastávající a ztělesňující v lidském vědomí kult sexu, násilnosti, sadismu – zkrátka všelikou nemorálnost“. Co nám předkládá televize k vidění? Neshoduje se to s tímto zruďným plánem?

A jako dovětek se jenom zmíním, že tento Dullesův plán byl vytvořen tajně v roce 1945, ukryt před spojencem USA ve 2. světové válce, před SSSR. Byl zhotoven v době, kdy Sovětská armáda věrna spojeneckým závazkům ničila na Dálném východě jednomilionovou japonskou kvantunskou armádu.

Dnes je zcela jasné, že tento zlověstný plán Dullese, tj. amerického imperialismu, byl používán několik desítek let a že se naplnila jeho vize, kterou formuloval takto: „*Sprostota a drzost, nestydatost, zradu, nacionalismus a nepřátelství mezi národy, nejvíce pak nepřátelství a nenávisť k ruskému národu – to všechno co nejobratněji, aniž by si toho kdokoliv všiml,*

budeme kultivovat, až to rozkvetne v krásné květy a přinese toužebné plody“. A nebyly to „*páté kolony*“, které za americké dolary v socialistických zemích, včetně u nás, postupovaly podle uvedeného návodu?! Počátkem 60. let americký prezident John F. Kennedy zpečetil naplňovací plánu A. Dullese slovy: „*Nemusíme porazit SSSR v běžné válce. Můžeme jej porazit jinými prostředky – ideologicky, psychologicky, propagandisticky, ekonomicky*“.

V naší politické práci nezapomínejte na historická fakta minulosti a vycházejme z nich poučení při stanovování adekvátních potřebných úkolů v přítomnosti i v budoucnosti.

A že „*patolizalství*“ funguje dodnes, dokladuje například hlasování naší delegace v OSN při projednávání požadavku Palestiny. A nejen ono. A čemu napovídá návštěva H. Clintonové ve věci dostavby JE Temelín?

Ad: 17. listopad 1989 očima Vladimíra Hermana

ČÁSTEČNÁ INVENTURA POHLEDŮ NA 17. LISTOPAD 1989

K událostem 17. listopadu 1989, jak o nich hovořil Vladimír Herman na diskusním čtvrtku 15. listopadu 2012, se vyslovili i další členové vedení KSČ.

Vzestupy a pády, Gustáv Husák prehovoril, Tatrapress Bratislava 1991, 198 s. (historik Villiam Plevza několikrát hovořil s G. Husákem po jeho odchodu z pražského Hradu, čtenář se na některých místech nestačí divit).

Miloš Jakeš, Dva roky generálním tajemníkem, Regulus Praha 1996, 137 s. + Fotografie a Dokumenty (např. Dopis politbyra ÚV KSSS ze dne 17. 8. 1968 PÚV KSČ, protokol mezi delegacemi PÚV KSSS a PÚV KSČ v Moskvě 26. 8. 1968, dopisy Karla Urbánka Miloši Jakešovi z 3. a 9. 12. 1968).

Rozhovor s Milošem Jakešem je uveřejněn v publikaci **Viděno deseti**, Ant. Boráň a Polart spolu s Futurou, Praha 2009 na s. 61-92 (hovoří zde i Jan Fojtík a Miroslav Štěpán, který vydal též publikaci **Zpověď vězně sametové revoluce**, Grafit 1991, 162 s.) a v publikaci **Vítězové? Porážení, II. díl**, Prostor Praha 2005, s. 172-217 (hovoří zde i Rudolf Hegenbart, Jaroslav Jenerál, Jaroslav Janík, Jindřich Poledník i Miroslav Štěpán).

Karel Urbánek, Záhady 17. listopadu, BVD s. r. o. a Futura Praha 2010, s. 167-180 (vystoupil na diskusním čtvrtku 24. listopadu 2011). V knize Záhady 17. listopadu hovoří zasvěcené poradci L. Štrougala František Nevařil o mezinárodních souvislostech událostí u nás a Jaromír Sedlák o činnosti diplomatů a tajných služeb obou velmocí.

Lubomír Štrougal, Paměti a úvahy, Epoque Praha 2009, 368 s. (čtenáře mohou zajímat zejména kapitoly Gustáv Husák – nový šéf strany, Na vše bylo tehdy již pozdě, Štrougal usiloval o funkci generálního tajemníka?). **Lubomír Štrougal, Ještě pár odpovědí**, Epoque Praha 2011, 200 s. (kapitoly Ještě jednou o Gustávu Husákovi, O lidech tehdy velmi známých – o situaci v PÚV KSČ).

Ladislav Adamec v projevu na XVII. sjezdu KSČ 26. března 1986 řekl, že „*jsme nevytvořili dostatečně účinný mechanismus plynulého střídání jednotlivých pokolení, cílevědomé generační obměny... Umění odejít musí koneckonců řešit každý jednotlivec sám...*“ viz Protokol XVII. sjezdu KSČ, Svoboda Praha 1986, s. 308. L. Adamec odpověděl 19. června 1990 na 7 otázek, viz **Deset pražských dnů 17. - 27. 11. 1989**, Dokumentace, Academia, Praha 1990, s. 556-8.

Autentické záznamy jednání delegace federální vlády v čele s Ladislavem Adamcem, 26., 28. listopadu a 5. prosince 1989 a delegace ÚV KSČ v čele s Karlem Urbánkem vydal Vladimír Hanzel v knize **Zrychlený tep dějin** v roce 1991.

Michal Kocáb v knize **Viděno deseti** o iniciativě Most, která jednala s L. Adamcem 19. listopadu 1989 a Michal Horáček v knize **Jak pukaly ledy**, Ex libris Praha 1990, s. 34-39. O průběhu jednání delegace Občanského fóra s Ladislavem Adamcem, Františkem Pitrou a Karlem Urbánkem psal Petr Pithart v publikaci **Devětaosmdesátý**, Academia Praha 2009. Uvedená i další svědectví přispívají k pochopení tehdejší doby. **K. JANIŠ**

VNK Brno blahopřeje

V závěru minulého roku (30. 12. 2012) jsme si ve VNK připomněli 75. narozeniny našeho předsedy doc. PhDr. Vladimíra Šaura, CSc.

Již sedmým rokem úspěšně vede naše sdružení. Našli jsme v něm obětavého a spolehlivého funkcionáře, ve kterém má VNK vždy oporu. Koriguje, ale především sám vytváří literární pořady odborně erudované, které jsou vždy velmi zajímavé a přínosné pro naši veřejnost.

Při příležitosti jeho jubilea mu vyslovujeme poděkování za jeho práci pro VNK, zároveň mu přejeme pevné zdraví, štěstí a úspěchy v jeho další činnosti.

Marie VESELÁ

K tomu výročí uspořádala Jihomoravská krajská rada

KČP 1. prosince 2012 v Brně slavnostní shromáždění, na němž po hymně KČP *Ktož sú boží bojovníci* vystoupil s hlavním projevem místopředseda Národní rady a předseda JmKR KČP Stanislav Bršlica.

Nejprve připomenul vznik prvního klubu českého pohraničí v Chomutově jako výraz odporu a protestu proti ožiování politiky revanšismu. K základní myšlence, že jen české pohraničí bude naše, se hlásili vlastenci z dalších měst a obcí z okresů Chomutov, Ústí nad Labem, Děčín a Teplice. V únoru 1992 byl v Ústí nad Labem ustaven přípravný výbor Severočeské regionální rady KČP, který připravil návrhy základních dokumentů – Rámcový program a Stanovy KČP. 22. července 1992 – před 20 lety – ministerstvo vnitra zaregistrovalo KČP jako legální sdružení občanů ČR. V našem kraji vznikly první kluby již v roce 1993 pod vedením Ing. Pavla Bureše a ve Znojmě s předsedou Rudolfem Pikolou, které v roce 1996 činnost přerušily. Ve Znojmě byla činnost KČP obnovena v roce 1999 z iniciativy bývalých pohraničnicků, kteří současně založili sekci ochránců čs. Státních hranic. Jsou v ní příslušníci znojemské brigády PS, zástupci z Břeclavska a z Jemnice. V roce 2000 vznikl klub KČP v Břeclavi a předsedou OR byl zvolen Ladislav Struška dodnes tuto funkci obětavě zastávající.

V Brně byla činnost KČP obnovena v roce 2003 za pomoci předsedy ZO Vlasteneckého sdružení antifašistů Stanislava Gardavského a člena výboru Rudolfa Přerovského, který byl zvolen předsedou MěR KČP v Brně, po jeho smrti Zdeněk Obhlídal. A když i on nás opustil, stojí v čele brněnského KČP Josef Flíček.

Ve Znojmě je ve stavu zrodu místní klub KČP v Moravském Krumlově, při

MěR KČP v Brně místní klub v Ivančicích. Přes mnohé pokusy se nepodařilo založit místní kluby a okresní rady v Hodoníně, Blansku a ve Vyškově. V dubnu 2002 byla ustavena Jihomoravská krajská rada KČP, do jejíhož čela byl zvolen Stanislav Bršlica. V souladu se stanovami KČP plní koordinující funkci a její představitelé jsou členy Národní rady. Byli to Rudolf Přerovský a Jana Svobodová, nyní Ladislav Struška a Stanislav

Bršlica jako její místopředseda. V září 2006 se v Brně konal VII. národní sněm, na jehož zabezpečení se podílel úspěšně kolektiv pod vedením tehdejšího předsedy MěR KČP v Brně Rudolfa Přerovského.

V další části projevu charakterizoval Stanislav Bršlica Klub českého pohraničí jako nezávislé demokratické vlastenecké občanské sdružení a podle stanov mohou být jeho členy i občané zemí Evropské unie – součástí struktury KČP jsou i kluby Východné Slovensko a Stredné Považie. Uvedl konkrétní akce při plnění základního programového cíle KČP podle ústředního hesla: „*Jen zůstane-li naše pohraničí české, zůstane českou i celá naše vlast!*“ Šlo o protestní akce proti umístění radaru USA u nás, působení kanceláře sudeťáků v Praze a vyznamenání skupiny Mašinů. Šlo o krajské konference k 70. výročí mni-

chovské zradě a 15. března 1939, o seminář k neofašismu. Šlo o podíl na vybudování pomníku ochráncům čs. státních hranic na Cínovci, o účast na setkáních na vrchu Zvonica u Strečna, ve Varíně, ke Dni pohraniční stráže i s protesty proti útokům na její příslušníky. Šlo a jde o dopisovatelskou činnost do tisku KSČM a zejména do Hraničáře. Jde o to získat další odběratele i dopisovatele.

Jako nejpočetnější a nejaktivnější občanské sdružení spolupracuje Klub českého pohraničí s organizacemi vlasteneckého a antifašistického zaměření, jejichž přítomní představitelé vystoupili s pozdravnými projevy. Jedinou parlamentní stranou, která KČP podporuje, je KSČM. Plně to platí v Jm kraji, pokud jde o předsedy OV KSČM v Břeclavi a ve Znojmě i o předsedovi MěV KSČM v Brně. Patří jim poděkování za pomoc v materiálním i finančním zabezpečení činnosti KČP.

V závěru projevu Stanislav Bršlica poděkoval všem členům, místním klubům i územním radám KČP za aktivní vlasteneckou činnost. Čestné uznání Národní rady KČP obdrželi Zdena Nezvalová, Jaromír Stavárek, Ing. Václav Picka, Ing. Stanislav Vaněk, Levicový klub žen Dobromysl Brno, Jihomoravský krajský výbor KSČ a Městská rada KČP Brno. Plaketu za obětavou práci pro vlast obdržely OV KSČM Znojmo a Břeclav, MěV KSČM Brno a OR KČP Znojmo a Břeclav.

Předseda Národní rady KČP Ing. Karel Janda zdůraznil, že nelze žít minulostí, díváme se do budoucna a jako občanské sdružení levicově orientované spolupracujeme se všemi vlasteneckými organizacemi, věnujme se prosazování práva na práci, bydlení, vzdělání, ochranu zdraví, jsme proti absolutní negaci pravdy o minulosti, získávejme ty, kteří nadávají, aby nevolili napravo!

Foto © Tibor Dávid

Někteří také odborníci z řad Němců čas od času tvrdí, že německé obyvatelstvo, odsunuté po r. 1945 z českého pohraničí, má předky germánského původu, kteří tu žili ještě před příchodem Slovanů, po jejich příchodu se stáhli do hor, kam Slované neměli chuť jít, a byli odtud „neprávem“ po druhé světové válce vyhnáni. Jsou to nesmysly a hlavně je to zcela vyvráceno historií místních jmen a jejich seznamů.

Především je třeba vidět, že posun našich hranic v důsledku Mnichovské dohody 1938 se nedá obhájit poukazem na rozložení českého a německého obyvatelstva. Zejména poblíž Chodska, západně od Liberce, na severní Moravě kolem Zábřehu a ve Slezsku hlavně na Hlučínsku a Opavsku byly zabrány celé velké oblasti čistě české; v mnoha jiných obcích bylo obyvatelstvo české i německé, dlouhá staletí žily oba národy vedle sebe a najednou se to přestalo nacistům líbit. Ti vyvolali nálady, že Češi Němce „utlačují“, rozšířili nenávisť, Češi museli na podzim 1938 opustit své domovy a většinu majetku, který se stal kořistí německých zbohatlíků. To bylo důvodem odsunu z rozhodnutí Postupimské dohody. Nešlo tedy o žádné „vyhnání“ Němců Čechy; připomínáme to hlavně těm, kteří se narodili po roce 1945 a odsun nepamatují.

Nejdůležitějším svědectvím, že kraj osídlený německým obyvatelstvem z největší části ve 13. století byl původně etnický český, příp. neobydlený, představují místní jména. Jejich velká část v obcích později poněmčených je českého původu, německé podoby jsou zkomolené nebo vymyšlené později; ano, jsou i názvy původně německé, ty jsou však roztroušeny mezi okolními českými. Všimněme si příkladů z Jihomoravského kraje. Za Vranovskou přehradou vedle Frejštejna (dnes Podhradí), připomínaného poprvé r. 1251, jsou Uherčice, české před rokem 1938 a založené pod tímto jménem zakladatele, nejspíše Uherek nebo Uhřek, dříve než Frejštejn. Jméno Uherčice je stejné jako městyš poblíž Hustopečí u Brna. Jiné obce za Vranovskou přehradou, např. Vratěnín, Korolupy, Vysočany, Oslovice a další, mají česká jména, obce byly založeny jako české vesměs ve 12. st. a až

později byly poněmčeny, zpravidla poté, co původní obyvatelstvo bylo ve válkách vyvražďeno nebo válečnými událostmi přinuceno k odchodu ze svých domovů. Německé názvy těchto obcí vesměs ukazují na zkomolení české podoby: z Vratěnína se stal Vrating, později psáno Frating, Frätting, Fratting, Frattingem. Podobná úprava původně českého názvu je v jmeně Vranov u známé přehrady, velmi staré české osadě (připomíná už Kosmas), do třicetileté války bez německé podoby názvu, pak Frain, předtím někdy i Vren(e) podle výslovnosti jihomoravských Němců. Jinak je upraven do němčiny název Vracovice (vých. od Vranova), původně česky jen takto, od 17. st. německy Edenthurn podle věže tvrze, která v 16. st. zpusla. Zajímavý je původ „německého“ názvu města Podivína, který zní Kostel, není to však podle kostela a není to slovo původně německé. Je to pouze konec staršího delšího jména Sekyrkostel, které má víc výkladů, pravděpodobně bylo původním jménem jedné z osad, na jejichž místě vzniklo už v 10. - 11. st. město Podivín (jeho zakladatelem byl Podiva, druh knížete Václava, tak Kosmas) a starší název Sekyrkostel se uchová v německém Kostel. Německé Kost - je zřejmě zkomolení slovanského chvost - (české koště je německá podoba staršího chvostiště) a obyvatelstvo Podivína bylo do r. 1938 české, zčásti židovské. Okolní obce byly většinou české i německé, např. Šakvice v 14. st. dočasně pusté, pak přišli do obce novokřtění, po třicetileté válce byla obec dvojjazyčná, v 18. st. už čistě česká, po r. 1938 spadla do Reichu. Jméno obce znělo původně Čičovice, po dočasném zpuznutí sem bylo přeneseno jméno Čejkovic u Znojma (obě obce byly majetkem templářů), které bylo zkomolené v německých ústech na Schaikwitz.

Naopak v čistě českých lokalitách se setkáme s názvy německými, zejména na východ od Blanska. Jméno Kotvrdovice (u Jedovnic) je počestěné Gottfriedsschlag, na holštejnském panství bylo i něm. Roggendorf (dnes Krasová) a Molenburk (obě obce založeny v 18. st.), u Jevička Derflík. Všechny tyto obce byly založeny v 18. st. německou šlechtou na čistě českém území.

Pozornosti si zaslouží komolení místních jmen při přejímání např. u jmen obcí Mušov, Muzlov, Mutišov, Mutkov (u Šternberka) a také Olbramovice, Olbramkostel na Znojemsku; jména podobně znějící jsou však i v jiných českých lokalitách. Všechna tato jména byla komolena a jejich dnešní podoby se dost liší od znění zápisů jmen ve středověku. Mušov, do r. 1945 německý a znovu vysídlený při výstavbě novomlýnských nádrží, měl po M- původně -o-, které se změnilo v německých ústech v -u-, pod. jako Mořkov u Nového Jičína je německy Murk aj. Mušov se původně jmenoval Mošany, jak znějí zápisy z 13. st.; nepravděpodobněji šlo o obec lidí bydlicích u (dávného) mostu (přes Dyji). Ostatní výše uvedená jména na M- jsou rovněž původně česká: Mutišov, Mutkov, Mutná (u Slavonic) patří k slovenskému mútiti (vodu) „kalit“, mají jméno podle zakladatele, jehož jméno bylo odvozeno od tohoto slovesa (srov. i Mutěnice); Olbramovice a Olbramkostel jsou od jména Olbram, počestěného Wolfram, přičemž české tvary bez náslovného v- ukazují, že jména jsou původem česká a poměrně stará, už z první poloviny 13. st.

Původ místních jmen a změny jejich jazykových podob poznáme podle archivních dokladů. V některých případech nejstarší záznamy nemusí znamenat, že obec předtím neexistovala; dosvědčují však zpravidla národnost původních obyvatel. Např. Dolní a Horní Věstonice v kraji pod Pálavou, osídlené již vícekrát před příchodem Slovanů a známých jen dle německých podob jejich jmen Wistonitz/Wisternitz, byly určité před německou kolonizací (první záznamy jmen jsou z doby Jana Lucemburského) založeny Čechy; jméno Věstonice je od českého osobního jména Věstoň podobně jako na Třebíčsku obec Věstoňovice, na Kunštátsku Věstín, Věstínek.

Upozornili jsme jen na malou část jmen, o jejichž českém původu je třeba říci důležité poznámky. Pokud čtenáři budou mít zájem, můžeme popsat původ názvu obce, jejíž jméno nám bude sděleno.

Čeká nás perný rok...

Už od prvních chvil letošního roku na nás doléhá zdravotní (prakticky všeho základními potravinami, bydlením a léky počínaje), omezování zdravotních a sociálních služeb, nově také omezování MHD, úbytek pracovních míst a také vhodných menších a levnějších bytů kam bychom se přestěhovali... Zato naopak nabudou fronty na pracovních úřadech, u lékařů a kdoví kde jinde. Dolních deset milionů bude mít více než kdy jindy v polistopadové době co dělat, aby veškerou tu patálii, kterou na nás naválila současná ultrapravicová vláda (ty předchozí povětšinou nebyly o mnoho lepší) nějak přežilo. Lze očekávat, že v národě bude narůstat zklamání, apatie, ale také rozčilení a vztek. Bude na nás, abychom každý z nás podle svých možností a schopností přispěli k tomu, aby se to vše začalo proměňovat ve vzdor, schopnost přemýšlet a rozhodnutí nesedět doma, neremcat, ale chtít pro změnu k lepšímu něco udělat. Bude na nás, abychom lidem vysvětlovali situaci, nabízelí východisko a přivedli je volebním urnám. Že žádné volby letos (kromě prezidentských) nebudou? Není to tak jisté a pokud, pak budou další rok. Proto vynechat jedinou příležitost jak přesvědčit zklamaného, naštvaného či otráveného občana že má rozhodovat sám za sebe a nenechávat to na jiné by bylo neodpustitelnou chybou. Nikdo to za nás neudělá. Spoléhat na to, že voliče nám svými antisociálními kroky přivede sama vláda je pošetilé a velmi krátkozraké. Proto si letos přežme pokud možno dobré zdraví, sílu, odvahu a vytrvalost. Budeme to skutečně potřebovat! **Tibor DÁVID**

□ **ZASE ON. BARACK OBAMA.** Je titul článku spolupracovníka redakce Mladé fronty Dnes Teodora Marjanoviče z 9. listopadu 2012. Barack Obama tu bude další čtyři roky, s odřenýma ušima získal druhý mandát, ale k čemu vlastně? S jistotou lze říci asi jen to, že bude nepochybně dál svou zemi zadlužovat čínským věřitelům, nebude se zdráhat zvyšovat daně zejména těm úspěšným v USA, kteří díky své houževnatosti a talentu získají velký majetek (*obvyklá argumentace proti zdanění milionářů z úst našich vládních mediokratů*). Bude prostě bez servítků tlačit na levicovou pilu (*každý, kdo má jiný názor, stanovisko, než pravcového zaměření, je levičák, socan, bolševik!*). Marjanovič uvádí, že v USA existuje společenská polarizace, vyhocená navíc i veškerou špínou, kterou po sobě oba kandidáti během kampani házeli, jak drsné věci zaznívaly. Prezidentovi spojenci investovali obří sumy do hanobících televizních spotů v době, kdy Romney finančně i fyzicky vyčerpán po primárkách nebyl schopen hned sázet Obamovi podobné televizní protiúder. Co podle autora se dá dělat s tou polarizací? Nemůže nám to být jedno, poněvadž svět stojí před tolika těžkými rozhodnutími, například ohledně Iránu. Má Obama po tomhle těsném, vydřeném vítězství opravdu nárok na to, dále Teheránu ustupovat, jak činil dosud? Nemáme se tak trochu bát o budoucnost? (*Proč si Karel Černínský a další nevezmou T. Marjanoviče jako poradce v otázkách „humanitárního bombardování“ odpůrců politiky USA ve světě?*) A v závěru článku T. Marjanovič napsal, že nejmocnějším mužem planety zůstává muž, který moc neumí myšlenkově se vymanit z levicové agendy, byť si tím znepřáteluje polovinu Američanů. Ale dokáže se náramně přesvědčivě prezentovat jako ten, do něhož si lidé mohou projektovat svoje touhy po novém – dříve krásnějším, teď zaopatřenějším – světě, chraň nás pánbůh (*naděšený republikánc se nezapřel*).

□ **DUCH USA? OBAMA ANI OMYLEM.** Je název článku Karla Kříže v Lidových novinách ze 14. listopadu 2012. Obama nasekal za 48 měsíců 40 procent všech dluhů, které USA kumulovaly celých 236 let své existence. Každý třetí dolar, který tamní administrativa utratí, je z půjčky, každá jiná vláda by čelila v takové pozici útokům věřitelů, dramatickému růstu úroků a pádu své měny. Ale USA mají dolar, který svět uznává jako hlavní rezervní

měnu a USA mají rotačku k ní. USA mají nejschopnější armádu na světě, která umí v krátké době zasáhnout kdekoli a mají Obamu jako výjimečně schopného vykladače politiky dovnitř a zejména do zahraničí. Vstupoval do prezidentské kampaně s řadou vážných handicapů. Byl ve funkci v době nehlubší a nejděší ekonomické krize od 30. let, obrovské očekávání nesplnil a ani nemohl, zvýšila se nezaměstnanost, prohloubil se schodek obchodní bilance USA, stoupl počet milionářů o 1 milion, 43 milionů lidí v USA pobírá potravinové lístky na zabezpečení základní obživy. Vyhrát volby z tak nevýhodné pozice je obdivuhodné, Obamovi se to podařilo a řekl, že to nejlepší teprve přijde, že dnes, více než 200 let poté, co si bývalé kolonie zvolily vlastní

osud, potvrdili voliči volbami jednotu a ducha Ameriky. Strážlivý pozorovatel by mohl namítat, že každý americký občan je zadlužen částkou jeden milion korun, Obama dál nebude dělat nic jiného, než dosud: žít další čtyři roky na dluh, půjčovat si, tisknout peníze a za ně dovážet zboží nekryté výkonem ekonomiky USA. Tržní síly srovnají věc poklesem kursu, růstem inflace, poklesem spotřeby a životní úrovně o 15-20 procent. Podle Kříže to nejlepší už bylo, jednota USA byla vážně narušena a duch Ameriky? To je něco, co Obama nereprezentuje ani náhodou (*ekonomiku USA by mohl napravit náš ministr financí jako vedlejšák nebo od 7. 12. nezaměstnaný A. Vondra. To by se v USA divili, co umějí*).

□ **BYL 17. LISTOPAD 2012.** Prezident Václav Klaus v projevu u Hlávkovy koleje vyzval přítomné, aby to, co se odehrálo 17. listopadu 1939 a v tragických letech následujících, nebylo vymazáno z paměti nehistoriků, tedy normálních lidí současných i budoucích generací, a aby díky tomu nebylo dnes či zítra jednáno a konáno tak, jako kdyby k těmto událostem před 73 lety nedošlo. Tvrdohlavě nutno trvat na tom, aby tato událost a ty následující byly měřeny správným metrem. A k tomu je nutné nezapomínat na časovou a příčinnou souvislost jednotlivých událostí tehdejší doby a odlišovat excesy a činy jednotlivců od konání státu, od oficiální státní politiky a od ideologie, která tyto činy vyvolává a ospravedlňuje (*platí zejména*

pro ty, kterým dějiny začínají odsunem Němců po válce).

Na demonstraci, kterou 17. listopadu 2012 svolaly odbory a občanská sdružení na pražské Václavské náměstí, reagoval svým známým způsobem ministr financí. Označil ji sice za legitimní, ale pokládal za nepřiměřené, když někdo říká, že takhle demokracie nevypadá a že chce demokracii zpátky. Pak se tedy ptá, jakou demokracii? Přeje si komunistický demokratický centralismus? Je prý to nestoudnost po zkušenostech s totalitou pro podobná hesla zneužívat 17. listopad. Problémy s klientelismem a korupcí se prý mají řešit v rámci systému, nikoli jeho změnou (*zatím to vypadá tak, že počet těchto případů je stále větší a není již pomalu koberec, pod nímž zbyla podlaha!*). To senátora Jaroslava Kubera v diskusi s předsedou Senátu Milanem Štěchem na TV Prima vyděsila Ilona Švihlíková hesly „*Nevyděláváme tolik, kolik vy kradete*“ a „*S gaunery se nejedná, gauneři se trestají*“. Ty tři dámy na pódiu mu připomněly dokumentární filmy o nástupu Hitlera k moci, kdy v prvních řadách byly vždy fanatické ženy a křičely Heil Hitler. Štěch upozornil, že názory vyslovené na demonstraci korespondují s názory většiny občanů a je v pořádku, že lidé projevují své názory i jindy, než jen jednou za čtyři roky u voleb. Pozadu nezůstal Daniel Kaiser v Lidových novinách 19. listopadu 2012. V článku s titulem Antilistopad uvedl, že protivládní demonstrace v Praze, Brně a Ostravě sice k demokracii patří, ale jako celek představují jakési KONTRAREVOLUČNÍ TAŽENÍ proti režimu nastolenému před 23 lety. Tento celek ve svém středu toleruje komunisty s rudými prapory, srpy a kladivy i ranaře, kteří fyzicky napadnou ojedinelého odvážlivce demonstrujícího proti demonstrantům. A tleská URVANĚMU A VULGÁRNÍMU šéfovi odborů, který se nedávno vyznamenal výrokem, že by raději stál ve frontě na banány za Husáka než na práci v dnešním kapitalismu. Byl to jen pochod lidí, co se vyžívají ve své blbě náladě. A protože ten sobotní DAV pro sebe bez odporu společnosti VYVLASTNIL datum 17. listopadu včetně zvonění klíčenkami, byli prý jsme svědky ještě jiné demonstrace: únavy těch, kdo mají pořad raději SVOBODU než PLNOU ZAMĚSTNANOST. (*Zdůrazňuji slova, jimiž si napsal posudek člověka urážejícího ty, kteří si „dovolili“ hlasitě nesouhlasit s vládní politikou!*)

kj

aneb co přináší divadelní a hudební sezona v lednu a únoru

Janáčkovovo divadlo reprizuje (24. I., 9. II.) po premiéře (11. I.) Verdiho Sicilské nešpory. Tématem opery je povstání sicilského lidu proti francouzské nadvládě. Původcem problémů vedoucích k povstání byl císař Fridrich II. Štaufovec. Česká království mu vděčí za dědičný královský titul udělený Zlatou bulou sicilskou Přemyslu Otakaru I. Císař byl všestrannou osobností. U svého sicilského dvora shromažďoval učence nejružnějšího původu včetně muslimů. Byli to matematici, lékaři a Fridrich II. je autorem prvního středověkého spisu o ornitologii a sokolnictví. Měl spory s papežem, když usiloval o postavení nejvyšší hlavy křesťanstva a jistou dobu byl exkomunikován. Po jeho smrti se spory s papežem přenesly na jeho syna Konráda IV., který předčasně zemřel a Sicílie se prostřednictvím papeže, dostala složitou mocenskou cestou francouzskému králi Karlu I. z Anjou. Povstání sicilského obyvatelstva proti vládě Karla I. vypuklo na Velikonoční pondělí 30. III. 1282 v době modlitby - nešpor a výsledkem byl připojení Sicílie k Aragonii, později ke Španělsku a její odlišný vývoj. Libretistou opery byl Eugene Scribe ve své době nejoblíbenější divadelní autor 420 divadelních her. Verdi uvedl Sicilské nešpory roku 1855 jako podívanou ve stylu francouzské velké opery. Libretisté francouzské velké opery rádi zpracovávali historické příběhy. Etablující se měšťanské publikum si tak vytvářelo tradici a identitu. Brněnskou inscenaci vytvořil polský činoherní, filmový a operní režisér Ladislav Adamik.

Mahenovo divadlo premiéruje (8. II.) divadelní úpravu jednoho z nejvýznamnějších filmů Igmara Bergmana Sedmá pečeť. Vzhledem k náročné filmové předloze, postihující základní lidské otázky o utrpení člověka, o životě a smrti si komentář necháme napříště.

Městské divadlo na Hudební scéně uvádí (19. I.) druhý díl hudební trilogie Osudová komedie, Očistec. Volně na sebe navazující trilogie hudebního skladatele Zdenka Mertý a libretisty a režiséra Stanislava Moší má tři díly - Peklo, Očistec a Ráj. Zanese diváka do ženského kláštera, který se stane útočištěm tří kamarádů, členů známé rockové kapely, skrývajícími se tam v převlečení za jeptišky před mafiány usilujícími o jejich život. Mohli bychom pokračovat v líčení děje připomínajícího francouzské četnické filmy, ale raději necháme vše na vkusu diváka a jeho soudu.

Divadlo Bolka Polívky uvádí (16. I.) představení Divadla Palace, francouzskou konverzační komedii, Jo není to jednoduché s výmluvným podtitulem Čím je muž starší tím mladší je jeho druhá žena. Autor Jean - Claude Isler je úspěšným francouzským filmovým a televizním scénáristou. Další roztomilou hrou, již lze doporučit, je představení (19. I.) Malého Divadla Komedie, 1+1= 3. Zamotaný příběh taxikáře bigamisty napsal mistr anglické konverzační komedie Ray Cooney a je s chutí hrán herci Městského divadla Brno v režii Láry Kolář, jako obnovená premiéra.

Divadlo Husa na provázku uvádí (4. II.) hru Petra Nikla Já jsem tvůj zajíc s podtitulem Autobiografická sonda času, inspirovaná nafukovacími hračkami autorovy maminky Libuše Niklové.

Nutno dodat- nafukovací hračky Libuše Niklové odměněné mezinárodními cenami zná střední generace i pamětníci a Petr Nikl je jedním ze zakladatelů výtvarné skupiny Tvrdohlaví. Dášaňka aneb Psi kusy (8., 9. II.) je součástí projektu Čapek na Provázku.

Divadlo u stolu uvádí (31. I.) hudební večer nazvaný ...a zase to blues u stolu s podtitulem Večer u modrého stolu, v modré náladě a s modrou hudbou. Texty Rostislava Pospíšila přednese Fr. Derfler a hrát bude Bluesový stolní orchestr v obsazení Zdeněk Kluka, Karel Heřman a hosté.

HaDivadlo reprizuje (30. I.) hru Maria von Mayenburga Perplex. Autor je německý dramatik a překladatel oceněný v roce 1997, jako začínající dramatik Kleistovou cenou. O rok později měl úspěch hrou Tvář ohni, která získala řadu cen a byla přeložena do mnoha jazyků. V minulosti ji uvedlo HaDivadlo a v Praze Mayenburgovy hry inscenovalo Národní divadlo, divadlo DISK a Divadlo Na Vinohradech. Hra Perplex má těžko postižitelný děj a přítom nepostrádá vtipnost. Je otázka, zda touto cestou se má ubírat soudobá dramatická tvorba. Přihlédneme-li však k divadlu připravovanému současnými politiky je přípustné všechno.

Buranteatr uvádí (30. I.) na Stadioně na Kounicově hru Tomáše Baránka Jak sbalit ženu s podtitulem „Nikdy se holce neomlouvej, že ji balíš. Ona se ti má omlouvat, že už s Tebou dávno nechrápe...“ V r. 2005 vydal knihu stejného názvu a přes půl roku v poradní rubrice „Kontaktáž“ v Reflexu radil nesmělým mužům.

Divadlo Polárka hraje (17. I.) povídky Karla Čapka pod názvem Z jedné a druhé kapsy. Pokračuje tak ve své dramaturgii vzdělávání mládeže, jež v době videomédií a internetu by Čapka nemusela vůbec poznat.

Divadlo Radost reprizuje (20., 27. I.) po lednové premiéře (11. I.) v atraktivním prostoru Muzea loutek Andersenovu pohádku O Malence. Lze očekávat, že i nejmenší děti budou zaujaty příběhem maličké holčičky, která se narodila v květu tulipánu v divadelním prepisu a režii Zoji Mikotové.

Studio Marta Divadelní fakulty JAMU reprizuje (28.- 30. I.) dosud u nás neuváděnou dramatickou prvotinu Johanna Wolfganga Goetha Triumf citovosti. Jde o autorovu reakci na jeho román Utrpení mladého Werthera vydaný v roce 1755, jenž vyvolal nejen obrovský čtenářský ohlas, ale současně po vzoru hrdiny románu, vlnu sebevražd. Ve hře se Goethe od románu distancuje jak činil i později a ironizuje dobové romantické atributy jako ženu - mechanickou loutku a celkově romantickou literaturu.

Janáčkovovo akademie uvádí (23., 28. I.) ve Varhanním sále Hudební fakulty dva varhanní recitály s programem v němž zazní některé málo uváděné skladby. Výběr ze mše Françoise Couperina uvede posluchače do světa hudby dvorního skladatele Krále Slunce a francouzské obdoby J. S. Bacha. Sonáta D dur Felixe Mendelssohna-Bartoldiho uvede posluchače do světa romantické hudby objevovatele a objevitele Bacha pro 19. století i pro dnešek.

Brněnská Filharmonie uvádí (7., 8. II.) v Janáčkově divadle exkluzivní program. Pod taktov-

kou Alexandara Markoviče zazní Kytice Bohuslava Martinů za spoluúčinkování dětského sboru Kantiléna a Českého filharmonického sboru Brno. Totéž lze říci o koncertě (15. II.) v Besedním domě kde vystoupí soubor Jeune Orchestre Atlantique interpretující staré mistry na dobové nástroje.

Kino Art uvádí (15. I.) francouzský film Z prezidentské kuchyně jehož předpremiéru viděli diváci na Festivalu francouzských filmů. Další předpremiérou festivalu byl znovu uváděný (30. I.) Qui šéfe. Oba filmy jsou vzorovou ukázkou propagace velikosti Francie prostřednictvím kuchyně. V prvním bývalá kuchařka prezidenta Mitteranda vaří na francouzské antarktické základně, druhý ve formě komedie propaguje umění francouzských kuchařů pro našeho diváka hraničící občas s magií a jasnovidectvím. Prezident Mitterand ve filmu vyžaduje „prostou“ kuchyni svého kraje, jejíž součástí jsou např. lanýže. Tato houba roste i u nás a česká či moravská kuchyně při vhodné propagaci se může rovněž stát světovou. Náš současný prezident nejen, že nepropaguje českou či moravskou kuchyni, ale na rozdíl od francouzského prezidenta odmítá české kinematografii státní podporu. V médiích propagovaný Hobit: Neočekávaná cesta (30. I.) je pro diváka neznalého literární předlohy více než dvouhodinovou nudou v surreálním prostředí výpravného filmu. Sunset bulvár (28. I.) Billyho Wildera z roku 1950 je kulturním filmem, kdy kino Art plní svou dramaturgickou roli.

Moravské zemské muzeum v pavilonu Antropos nabízí v lednu výstavu Umění australských domorodců / za posledními lidmi doby kamenné složenou z exponátů, jež získala vědecká expedice vedená zakladatelem Anthroposu Janem Jelínkem do Arnhemské země v Severní Austrálii v roce 1969. Poprvé na světě byly touto výpravou zachyceny (tehdy stále australskými domorodci užívané) technologie výroby kamených nástrojů, do té doby známé pouze z archeologických vykopávek.

Muzeum města Brna na Špilberku v lednu vystavuje dílo Jiřího Trnky. Jedná se o mimořádnou příležitost vidět obrazy, ilustrace a filmy umělce, který ovlivnil generace čtenářů a filmových diváků od 40. let 20. století po dnešek.

Dům umění v lednu vystavuje mimořádnou výstavu komiksu nazvanou Signály z neznáma. Jde o kvalifikovaný přehled vývoje našeho komiksu od 20. let 20. století včetně dobového politického pozadí. Lze tam zařadit pracovní elán Ferdý Mravence, Brouka Pytlíka i příběh Václava Šorela z dětského časopisu ABC o cestě hrdiny z 20. století do středověku, do husitské historie tvrce v jihočeské Lásenicí.

Moravská galerie v Uměleckoprůmyslovém muzeu vystavuje v lednu mimořádný soubor keramiky. Jde o historicky cennou kolekci mexické keramiky z období po vyhlášení mexické nezávislosti v roce 1821, jež přesahuje svou kvalitou i rozsahem obdobný fond v pražském Náprstkově muzeu. Srovnatelné kusy lze těžko nalézt i v dalších evropských muzejních a galerijních institucích. Je doplněn ukázkami plastik z předkolumbovských dob. /V/

MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO

VYHLÁSILO NEJPOPULÁRNĚJŠÍ OSOBNOSTI SVÉ SCÉNY

Po celý rok mohli příznivci Městského divadla Brno prostřednictvím anketních lístků hlasovat pro svého nejoblíbenějšího herce či herečku, režiséra, výtvarníka, skladatele i jednotlivou inscenaci. Slavnostní vyhlášení vítězů tentokrát připadlo na neděli 16. prosince. Letošní šestnáctý ročník proběhl ve zcela sportovním duchu. Večerem provázeli sportovní komentátoři **Michal Isteník** a **Alan Novotný**, kteří pod taktovkou režiséra **Igora Ondříčka** zvali na jeviště své kolegy, aby bavili diváky zábavnými a jedinečnými hereckými, hudebními a tanečními čísly (**Kateřina Krejčová** a její bříšňan tanec, duet **Lucie Zedníčkové** a **Michala Isteníka**, pěvecké výstupy **Hany Holíšové**, **Lukáše Vlčka**, **Martiny Severové**, **Alěše Slaniny**, **Jiřího Macha**, **Lenky Bartolšicové** a dalších). Pozvání tentokrát přijaly i významné sportovní osobnosti: **Miroslava Knapková**, **Ivana**

Večeřová, **David Kostelecký**, **Ondřej Tomek**, **Petr Švancara**, **Petr Koukal** a **Jan Hruška**, kteří se stali kmotry a kmotrami *Ročenky* mapující sezónu 2011/2012 a spolu s autorskou dvojicí **Stanislavem Mošou** a **Zdeňkem Mertou** i CD *Nahá múza a Zahrada divů*. Večer plný lesku a nečekaných překvapení je oceněním hereckých výkonů v inscenacích uplynulé sezóny a ze strany herců naopak poděkováním za přízeň diváků.

A pro koho diváci, kteří odevzdali celkem 6890 anketních lístků, hlasovali? Nejpopulárnější herečkou sezóny 2011/2012 se stala **Hana Holíšová** (v nominaci s ní byly také **Markéta Sedláčková** a **Radka Coufalová**), cenu jí předal **Petr Koukal** a **David Kostelecký**. Nejoblíbenější herec **Aleš Slanina** (na cenu byli nominováni také **Dušan Vitázek** a **Lukáš Vlček**) převzal cenu z rukou **Miroslavy**

Knapkové a **Ivany Večeřové**. Pro diváky nejatraktivnějším představením je osudový muzikál **Willyho Russella** *Pokrevní bratři*, za který si cenu odnesl režisér **Stanislav Moša**, vyhlášení vítěze se ujal **Petr Švancara**. Nejvýznamnějším počinem roku je pro příznivce brněnského Městského divadla scénografie inscenace *Jekyll a Hyde*, cenu osobně převzal z rukou **Jana Hrušky** a **Ondřeje Tomka** německý scénograf, pan **Christopher Weyers**. V nominaci na tuto cenu se ocitlo ještě výtvarné zpracování plakátu k této inscenaci, jejímž autorem je **Petr Hloušek**, a scénografie **Christophera Weyerse** k muzikálu *Papežka*.

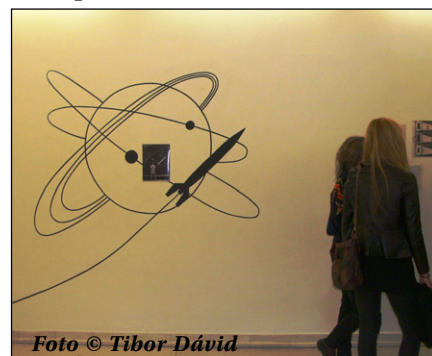
Cenou kolegia **Dokořán** byl odměněn pan **Milan Uhde** za jeho muzikálovou inscenaci *Divá Bára*, Cenu osobnosti roku převzal z rukou ředitele Městského divadla Brno majitel stavební firmy **Kaláb s.r.o.** **Ing. Jirí Kaláb**. A konečně Cenu bezpečného zázemí, o kterém rozhoduje umělecký soubor divadla, získala taneční pedagog **Simona Lepoldová**. **did**

Brno zaujaly dvě premiéry

Dvě premiéry zaujaly v závěru uplynulého roku kulturní veřejnost v Brně. A to v Mahenově činohře Národního divadla „*Apartmá v hotelu Plaza*“ od **Neila Simona** a v Městském divadle Brno bláznivá retro komedie **Josepha Kesselringa** „*Jezinky bezinky aneb Arsenik a staré tety*.“

Tři povídky odehrávající se postupně v jednom a též hotelovém apartmá uvedlo v Brně naposled divadlo **Reduta** v r. 1971. Přitvrzováním tehdejší normalizace pak tato inscenace brzy skončila. Po čtyřiceti letech tvůrci upravili dialogy do současného jazyka. Komedie a zároveň hra plná lásky a citu v režii **Lucie Málkové** se vydařila.

Černobílý stejnojmenný film z dávných let se stal předlohou divadelního představení „*Jezinky bezinky aneb Arsenik a staré tety*“ v režii **Petra Gazdíka**. Tedy bláznivé komedie, kde se ve viktoriánsky zařízeném domě proplétají osudy dvou starých dam, které dělají hrozné věci, a jejich tří „*praštěných*“ synovců. Jeden z nich se vydává za prezidenta **Roosevelta**, druhý za divadelního kritika a třetí za masového vraha. K tomu děsí diváky dvanácti mrtvolami zakopanými v domovním sklepě. Držitelka **Thálie Zdena Herfortová** a **Jana Gazdíková** v roli sester, dále **Martin Havelka**, **Petr Štěpán** a **Jaroslav Matějka** v rolích synovců se vložili do děje tak rázně, až na scéně ulomili nohu starodávné viktoriánské židli a divadelní kus museli dohrát vestoje. Svým anglickým humorem neztratila hra po desetiletích v podání brněnských umělců nic na své přitažlivosti. Proto měla místo v repertoáru divadla i na **Silvestra**. (vž)

Souřadnice

Převážně moře, lodě a kosmos, neboli vše, kde se promítají souřadnice jsou obsahem i názvem výstavy mladého ruského studenta **Václava Magida**. V Atriu Pražákova paláce Moravské galerie je k vidění (kromě pondělí a úterý) do 3. března příštího roku. **Tibor Dávid**

OTEVŘELI NOVÉ STUDENTSKÉ DIVADLO

Po půlstoletí zbrusu nové divadlo, tentokrát studentské, otevřeli 24. října v Brně. Jde o moderně vybavené Divadlo na Orli s podtextem Hudebně-dramatická laboratoř Janáčkovy akademie múzických umění, zejména pro studenty opery a muzikálu.

Divadlo je v místě provizorně zastavěné proluky po domě, který šel k zemi při bombardování za 2. světové války. V suterénu má gotické sklepy (kavárnu), protože tato ulice je zmiňována už v listině z června 1293 kvůli sporu o hranice farností.

Akusticky i technologicky špičkový stánek poslouží kromě k uměleckým výstupům studentů i pro výzkum a vývoj jako laboratoř zvuku, obrazu a pohybu. Víceúčelový sál o ploše 21×12 a výšce 6,5 metru pro až 150 osob bude místo, kde se budou střetávat studenti pestré palety oborů obou fakult – režiséri, dramaturgové, skladatelé, scénografové, jevištní technologové, zpěváci, dirigenti a instrumentalisté. Na své si přijdou i multimediální umělci a organizátoři akcí – studenti manažerství. Kromě divadelního sálu a nahrávacího studia má divadlo tři zkušebny, korepetitornu, čtyři šatny pro sólisty a sbor a pokladnu. Vše dohromady stálo 343 miliony korun, včetně 24 milionů Kč, za které

škola nakoupí pro potřeby divadla hudební nástroje. Dosavadní staré Divadelní studio Marta se 170 představeními ročně zůstává jako další scéna JAMU, zaměřená hlavně na činohru.

Ředitelky nového Divadla na Orli u středověké Měniněské brány v Orli ulici **Lenka Tesáčková** uvedla, že toto velmi kvalitní studio, které nemá v Brně obdoby, se bude snažit, aby všestranným komerčním využitím na sebe co nejvíce vydělalo s co nejmenší dotací. I samotná JAMU odkládala ze svého rozpočtu minulých pět let nejméně milion korun ročně na podporu provozu divadla. (vž)

Monografie o vile Tugendhat

V památce UNESCO – brněnské vile Tugendhat slavnostně pokřtili knihu Mies v Brně. Tedy v objektu, který je obsahem publikace.

Jde o první obsáhlou monografii, která pojednává o historii této proslulé ikony světové moderní architektury od jejího vzniku až po obnovu a restauraci v letech 2010 až 2012. Představuje nejen známá fakta o stavbě, ale i řadu nových poznatků, které doposud nebyly publikovány a z nichž mnohé byly získány činností Studijního a dokumentačního centra. Kniha volně navazuje na velkorysý publikační projekt mapující dílo Ludwiga Miese van der Rohe v USA a v Německu (*Mies in Amerika a Mies in Berlin*).

»O významu a výjimečnosti vily Tugendhat svědčí i to, že o ní již bylo publikováno mnoho odborných a populárně-vědných textů i fotografických knih, byl o ní natočen dokument, a dokonce napsán román. Jsem rád, že tuto úctyhodnou řadu nyní rozšíří obsáhlá monografie o historii vily mapující také její unikátní obnovu a přínášející řadu nových poznatků. Česká republika reprezentovaná Brnem tak bude představena jako jedno z míst, které sehrálo důležitou roli v životě a tvorbě slavného tvůrce neméně slavné vily,« uvedl primátor města Brna **Roman Onderka**. (vž)

DĚJINY ČESKÉHO JAZYKA

Publikaci *Dějiny českého jazyka* o 276 stranách za necelé tři stovky vydal **Miroslav Komárek** v brněnském nakladatelství Host (ul. Radlas 5).

„Tisíciletá“ čeština má bohatou minulost: měnila se a vyvíjela jak ve slovní zásobě, tak ve své podobě mluvnické a pravopisné. Poznáváme-li dějiny našeho národního jazyka, můžeme lépe pochopit jeho současnou tvárnost a přesněji porozumět procesům, které se v něm dnes odehrávají.

Předním znalcem vývoje českého jazyka je prof. PhDr. Miroslav Komárek, DrSc. (nar. 1924), dlouholetý pedagog Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, mezinárodně uznávaný představitel strukturální jazykovědy v oboru bohemistiky a slavistiky. Z množství jeho prací vyniká popis staročeského hláskosloví v čtyřdílné *Historické mluvnici české* (1958) nebo moderní filologický rozbor rukopisných padělků 19. století *Jazykovědná problematika RKZ* (1969). Významné jsou ovšem i jeho studie věnované současné češtině a obecným otázkám jazyka, zejména *Příspěvky k české morfologii* (2006).

Kniha *Dějiny českého jazyka* obsahuje Komárkovy práce, které byly publikovány zatím v užším okruhu jako učebnice nebo skripta: přehled tzv. vnějších dějin češtiny, napsaný koncem 60. let pro knižní řadu *Československá vlastivěda* (její vydání bylo za normalizace zastaveno) a zveřejněný v učebnici češtiny pro slovenské vysoké školy, a dále příručky *Nástin fonologického vývoje českého jazyka* (1982) a *Nástin morfologického vývoje českého jazyka* (1981). Od doby svého vzniku jsou stále vyhledávány a citovány; toto jejich nově redigované vydání je tedy aktuální po stránce informativní i metodologické. Podrobněji se tu popisuje vývoj češtiny ve 13. až 15. století, ale sledují se i jeho důsledky pro současný spisovný jazyk i pro česká a moravská nářečí. (vž)

Socha rudoarmějce je v péči restaurátorů

Do srpna 2013 bude v rekonstrukci městský park při okružní ulici Koliště. Vyjde na 53 milionů Kč, včetně příspěvku ze strukturálních fondů EU. Součástí obnovy je i restaurování prostoru pomníku rudoarmějce od národního umělce Vincence Makovského. Tato kulturní památka je pod dohledem Odboru památkové péče MMB. Bronzová socha frontového vojína byla počátkem října odvezena do odborné dílny v Buštěhradě, kde bude restaurována. Na své místo se vrátí v jarních měsících tohoto roku, před termínem výročí osvobození města Brna od fašistů Sovětskou a Rumunskou armádou v dubnu 1945.

Park dostane lavičky, koše na odpadky a provedou se i sadové úpravy: staré stromy budou odstraněny a nahradí je nové stromy a keře. Rovněž nová alej jerlínů v obvodovém chodníku před pomníkem – při vozovce. Obnoveny budou chodníky a nově vzniknou i cyklostezky.

Rekonstrukce se netýká prostoru parku před Janáčkovým divadlem a za ním (roh ulic Rooseveltovy a Jezuitské ulice), kde mají být podzemní garáže. Brno za poslední roky investovalo do oprav parků více než čtvrt miliardy korun. (vž)

Lednoví jubilanti

1. 1. Bohuslav HODÁŇ, 79 let, ZO 2101
2. 1. Anna FIALOVÁ, 79 let, ZO 0503, Ladislav DRÁPAL, 67 let, ZO 0505
4. 1. Jana MUSILOVÁ, 73 let, ZO 1508, Milada DOSKOČILOVÁ, 73 let, ZO 0305
5. 1. Vlastimil ZAPÁŘKA, 88 let, Jaroslav LADIRŠ, 73 let, oba ZO 0305, Marie HAVLIŠOVÁ, 84 let, ZO 0428, Anna VRABCOVÁ, 84 let, ZO 1505
6. 1. Květuše MUSILOVÁ, 83 let, ZO 0428
7. 1. Olga ŽÁKOVÁ, 92 let, ZO 0305, Věroslava BURIÁNOVÁ, 96 let, ZO 0419
8. 1. Anežka KOUDELNÁ, 81 let, ZO 1508, Bohuslav HAVLIŠ, 87 let, ZO 0428
10. 1. František MACHÁČEK, 72 let, ZO 0305, Josef PŠENÁK, 82 let, ZO 0419
13. 1. Olga TRÁVNÍČKOVÁ, 86 let, ZO 1508
15. 1. Věra MÜLLEROVÁ, 82 let, ZO 0419
16. 1. Zdenka PŘÍLESKÁ, 83 let, ZO 0428, Jiří HORAKOVSKÝ, 66 let, ZO 0505
17. 1. Libuše ZAVADILOVÁ, 61 let, ZO 3023
18. 1. Anežka GAVENDOVÁ, 80 let, ZO 0305
19. 1. František VÍT, 78 let, ZO 0305, Marie PETRÁNOVÁ, 74 let, ZO 0502, Karel JOCH, 80 let, ZO 0505
20. 1. Růžena JAŠKOVÁ, 80 let, ZO 1508, prof. PhDr. Bohumil HNÍZDO, CSc., 83 let, ZO 2101, Jiří MATUŠEK, 65 let, předseda ZO 3002
21. 1. Ludmila MOTTLOVÁ, 85 let, ZO 1508
22. 1. Jiřina VINKLEROVÁ, 85 let (členka od r. 1945), ZO 0428
23. 1. Ludmila VALEHRACHOVÁ, 84 let, ZO 1508, Jiřina SCHLEINOVÁ, 66 let, ZO 0305
24. 1. Miloš ZEMAN, 86 let, ZO 1505
25. 1. Justina AHNELTOVÁ, 85 let, ZO 1508
26. 1. Marie JAŘÁBKOVÁ, 88 let, ZO 0305
27. 1. Karel MUSIL, 87 let, ZO 2711
28. 1. Marie POSPÍŠILOVÁ, 74 let, ZO 0502, Milan FUCHSA, 89 let, ZO 0102
29. 1. Eduard NOVÁK, 82 let, ZO 2101, František PIROCHTA, 83 let, ZO 1505
31. 1. PhDr. Ing. Jaroslav KOSTEČKA, 81 let, ZO 1505

Všem našim jubilantům přejí pevné zdraví, štěstí a pohodu ZO (MO), Mív a MěV KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce Echo.

(red)

Ideově teoretická sekce MěV KSČM v Brně zve na

DISKUSNÍ ČVRTEK

který se uskuteční

17. ledna 2013 od 16 hodin na MěV KSČM.

Téma: Současné postavení Armády ČR v rámci NATO a při zabezpečování obranyschopnosti České republiky.

Účast přislíbil RSDr. Karel Hošek, sekce branné a bezp. politiky ÚV KSČM.

POZVÁNKA

25. února 2013 se v prostorách kavárny FALK (Gorkého 12) uskuteční beseda a autogramiáda básníka Michala Černíka. Začínáme v 17 hodin.

Tento pořad nazval básník „Kde domov můj“ a bude ho sám slovem provázet. Autor s sebou přiveze knížky, především poslední sbírku veršů „Vánoční dárky“. Doporučená cena této knížky je 160 Kč. Využijte této příležitosti, doneste si s sebou knížky, které máte v knihovně a získejte autorův podpis. Těšíme se na Vás a prosíme o účast nejenom Vaši, ale i všech přátel a známých.

Marie VESELÁ

Cora dojala k slzám i chovatele ledních medvědů v Moskvě

„Cora je úžasná matka, je to malý zázrak“, řekl se slzami v očích hlavní chovatel ledních medvědů v moskevské ZOO, který podobně jako tisíce lidí v České republice i v zahraničí sleduje přímý přenos z brlohu brněnské lední medvědice. Cora je sice odchovaná v St. Petersburgu, ale její babička i matka pochází z Moskvy. Proto jsou na ni náležitě pyšní a úspěch ZOO Brno velmi intenzivně prožívají.

Brněnská lední medvídata mají za sebou 17 dnů života a daří se jim velice dobře. Jsou v neustálém kontaktu s matkou a jsou pravidelně kojena ve zhruba dvouhodinových intervalech. Cora v těchto dnech neustále zahřívá mláďata svým tělem a chodí se pouze napít na druhý konec brlohu. V takových chvílích mohou chovatelé pozorovat, že mláďata od porodu nepatrně vyrostla. Novorozené lední medvědě váží jen asi 0,23% hmotnosti své matky, tedy cca 600 g, což je naprostá výjimka mezi ostatními savci.

Medvídata se rodí slepá, se zavřenými zvukovody a nejsou schopna samostatného pohybu. Oči se jim začínou otvírat asi ve třech týdnech, plně otevřena jsou až po měsíci, ale teprve po sedmi týdnech začínají mláďata zrakem rozeznávat okolní předměty. Podobně i sluch začíná pravděpodobně naplno fungovat až po osmi týdnech. Čich, který je u ledních medvědů velmi ostrý a převyšuje zrak i sluch, se

také vyvíjí velmi pozvolna a jeho funkce začíná teprve po druhém měsíci života.

První veterinární kontrola čeká medvídata přibližně ve čtvrtém až pátém měsíci, kdy bude také zjištěno jejich pohlaví. Po předchozí zkušenosti s medvídaty Billem a Tomem se dá předpokládat, že v té době budou už medvídata vážit kolem 15 kg. Tělesný vývoj pak postupuje velmi rychle, v prvním roce života dosahují asi 40% váhy dospělých zvířat. Pak dojde naopak ke zpomalení růstu a konečně velikosti dosahují asi ve věku 10 let. **did**

Výbor národní kultury v Brně

Vás srdečně zve na pořad

„Co nevíme o Juliu Fučíkovi“

Uvádí

autor pořadu: Doc. PhDr. Vladimír Šaur, CSc.

Účinkuje: Ilja Kreslík (četba ukázek)

Pořad se koná v pondělí 26. ledna 2013 v 17 hodin v Café FALK, Gorkého 12, Brno, (spojení: tramvaj po ulici Veveří, zastávka Grohova).

Rádi Vás a Vaše přátele přivítáme na této kulturní akci (dobrovolný příspěvek).

Rozloučili jsme se

V prosinci nás navždy opustil soudruh

Jaroslav BALÁTĚ,

člen ZO KSČM 2701.

Čest jeho památce!

redakce

